

Голові разової спеціалізованої
вченої ради PhD 15732
Національного технічного
університету
«Дніпровська політехніка»
доктору економічних наук,
професору,
професору кафедри
менеджменту, директору
навчально-наукового інституту
економіки НТУ «Дніпровська
політехніка»
Артему БАРДАСЮ

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Бояркіна Миколи Олексійовича

на тему «**Управління проєктами з реалізації зовнішньоекономічних
операцій учасниками міжнародних автомобільних перевезень вантажів в
умовах розбалансування їх інтересів**»

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 07 Управління та адміністрування

за спеціальністю 073 Менеджмент

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Прискорення процесів цифрової трансформації, поглиблення міжнародної економічної інтеграції, ускладнення логістичних ланцюгів постачання та підвищенням вимог до ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств – тренди, характерні для сучасного етапу розвитку світової економіки. За цих умов особливого значення набуває впровадження перспективних підходів до управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій, які забезпечують координацію дій усіх

учасників, своєчасне прийняття управлінських рішень, адаптивність до змін зовнішнього середовища та досягнення стратегічних цілей розвитку підприємств.

Для України актуальність зазначеної проблематики суттєво посилюється необхідністю функціонування транспортно-логістичних систем в умовах воєнних викликів, трансформації міжнародних маршрутів перевезень, інтеграції до європейського економічного простору та широкого впровадження цифрових технологій у сфері міжнародної торгівлі й транспортної логістики. Це обумовлює потребу в удосконаленні організаційних механізмів управління зовнішньоекономічними операціями на основі сучасних принципів проєктного менеджменту, інформаційно-комунікаційних технологій та стратегічного управління.

У цьому контексті дисертаційне дослідження Боярка Миколи Олексійовича, присвячене управлінню проєктами з реалізації зовнішньоекономічних операцій учасниками міжнародних автомобільних перевезень вантажів в умовах розбалансування їх інтересів, є своєчасним, актуальним і має важливе теоретичне та практичне значення. Запропоновані автором наукові положення спрямовані на вдосконалення організаційно-управлінських механізмів взаємодії учасників міжнародних перевезень, підвищення ефективності реалізації проєктів зовнішньоекономічної діяльності та розвиток сучасного інструментарію менеджменту в умовах цифрової трансформації економіки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження Боярка Миколи Олексійовича підготовлено та виконано в рамках науково-дослідних робіт «Розвиток науково-методичної бази менеджменту організацій в умовах сучасних глобалізаційних викликів» (номер державної реєстрації 0122U001126, 2022-2024 рр.) та «Забезпечення

довгострокового економічного зростання організацій в контексті побудови адаптивних систем управління на засадах сталого розвитку» (номер державної реєстрації 0125U000360, 2025-2027 рр.) відповідно до плану наукової діяльності кафедри менеджменту Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». В межах виконаної роботи вдалося поєднати сучасні положення стратегічного менеджменту, управління проєктами, логістики та зовнішньоекономічної діяльності в єдину методичну систему, орієнтовану на підвищення ефективності функціонування підприємств, що здійснюють міжнародні автомобільні перевезення вантажів. Саме така інтеграція різних управлінських підходів визначає вагомість отриманих результатів і створює підґрунтя для їх подальшого розвитку в науковій та практичній площині.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота характеризується високим рівнем наукової обґрунтованості сформульованих положень, висновків і практичних рекомендацій. Логіка дослідження є послідовною та цілісною, а його структура забезпечує системне розкриття поставленої наукової проблеми — від узагальнення теоретичних засад управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій до розроблення прикладного інструментарію їх удосконалення в сучасних умовах функціонування міжнародного бізнесу.

Достовірність отриманих результатів забезпечується комплексним використанням сучасних загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, адекватних поставлених меті та визначеним завданням. Автором застосовано системний, процесний та проєктний підходи, методи економіко-статистичного аналізу, економіко-математичного моделювання, кореляційно-регресійного аналізу, експертного оцінювання, графічної інтерпретації результатів, що

дозволило забезпечити належний рівень аргументованості запропонованих наукових положень і практичних рекомендацій.

Позитивної оцінки заслуговує використання значного масиву статистичних матеріалів, нормативно-правових актів України та Європейського Союзу, міжнародних аналітичних джерел, а також результатів діяльності підприємств, що здійснюють міжнародні автомобільні перевезення вантажів. Це забезпечило комплексний характер дослідження та дало змогу врахувати сучасні тенденції розвитку міжнародної логістики, цифровізації бізнес-процесів і трансформації зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Важливою перевагою дисертації є поєднання теоретичних положень сучасного менеджменту, управління проектами, логістики та зовнішньоекономічної діяльності із сучасними підходами до організації взаємодії учасників міжнародних перевезень. Такий міждисциплінарний підхід забезпечив формування цілісного науково-методичного підґрунтя для вдосконалення процесів управління проектами реалізації зовнішньоекономічних операцій в умовах мінливого зовнішнього середовища.

Наукову цінність мають результати економіко-математичного моделювання, які дозволили автору обґрунтувати взаємозв'язок між рівнем узгодженості інтересів учасників міжнародних автомобільних перевезень і результативністю реалізації зовнішньоекономічних операцій. Використання сучасного аналітичного інструментарію суттєво підвищує достовірність сформульованих висновків та розширює можливості їх практичного застосування під час прийняття управлінських рішень.

Достовірність основних результатів дослідження підтверджується їх апробацією на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, достатньою кількістю наукових публікацій автора, а також практичним впровадженням розроблених рекомендацій у діяльність підприємств та

використанням окремих положень дисертації в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Практична значущість результатів дисертаційного дослідження.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що запропоновані автором науково-методичні підходи, моделі та практичні рекомендації можуть бути ефективно використані для вдосконалення систем управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій підприємств, які здійснюють міжнародні автомобільні перевезення вантажів.

Розроблений у дисертації комплекс управлінських рішень сприяє підвищенню рівня організаційної взаємодії між учасниками зовнішньоекономічних операцій, удосконаленню координації логістичних процесів, забезпеченню більшої адаптивності управлінських систем до змін міжнародного бізнес-середовища та підвищенню ефективності реалізації проєктів у сфері міжнародних перевезень.

Важливою перевагою запропонованих автором розробок є можливість їх інтеграції з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, цифровими платформами управління логістичними процесами, системами електронного документообігу та програмними засобами підтримки прийняття управлінських рішень. Це створює передумови для цифрової трансформації управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств і підвищення якості стратегічного планування та оперативного управління.

Практична цінність дисертаційної роботи підтверджується впровадженням її результатів у діяльність підприємств, що здійснюють міжнародні автомобільні перевезення вантажів, де запропоновані рекомендації використовуються для вдосконалення організаційних процедур управління зовнішньоекономічними операціями та підвищення результативності взаємодії учасників логістичних процесів.

Окремі положення дисертації впроваджено в освітній процес закладу вищої освіти під час викладання дисциплін управлінського спрямування. Це підтверджує універсальність запропонованих науково-методичних підходів та можливість їх використання як у практиці сучасного менеджменту, так і в підготовці фахівців у сфері управління, міжнародного бізнесу та логістики.

Загалом практична спрямованість дисертаційної роботи, її відповідність сучасним тенденціям розвитку міжнародної економіки, цифровізації бізнес-процесів і вдосконалення управління логістичними системами свідчать про високий рівень прикладної цінності отриманих автором результатів.

Ступінь новизни наукових положень дисертації

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у розвитку сучасних наукових підходів до управління проектами реалізації зовнішньоекономічних операцій на основі інтеграції положень стратегічного, проектного, процесного та логістичного менеджменту. Запропоновані автором наукові рішення характеризуються системністю, комплексністю та орієнтацією на вирішення актуальних завдань функціонування підприємств у сучасному міжнародному економічному середовищі.

Безперечною перевагою дисертаційного дослідження є те, що автор розглядає реалізацію зовнішньоекономічних операцій не лише як сукупність окремих управлінських процедур, а як цілісну проектну систему, ефективність якої визначається рівнем організаційної взаємодії, координації дій учасників та здатністю системи управління адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Такий підхід суттєво розширює можливості застосування сучасних концепцій проектного менеджменту у сфері міжнародної логістики та зовнішньоекономічної діяльності.

Наукову цінність становить запропонована автором концепція узгодження інтересів учасників міжнародних автомобільних перевезень як ключового

елемента підвищення результативності управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій. На відміну від традиційних підходів, у роботі обґрунтовано необхідність комплексного поєднання економічних, організаційних і управлінських чинників, що забезпечує формування більш гнучкої та адаптивної системи прийняття управлінських рішень.

Важливою складовою наукової новизни є також розвиток методичного забезпечення оцінювання та обґрунтування управлінських рішень із використанням сучасного аналітичного інструментарію. Це створює передумови для подальшого впровадження цифрових технологій, інформаційно-комунікаційних систем та інтелектуальних засобів підтримки прийняття рішень у практику управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Окремої уваги заслуговує розроблений автором комплекс практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційного забезпечення управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій. Запропоновані рішення спрямовані на підвищення ефективності взаємодії між учасниками логістичних процесів, удосконалення координаційних механізмів та забезпечення більшої гнучкості управління в умовах нестабільності міжнародного економічного середовища.

У цілому отримані результати мають міждисциплінарний характер, поєднуючи досягнення менеджменту, логістики, управління проєктами та організації зовнішньоекономічної діяльності. Саме така інтеграція сучасних управлінських концепцій визначає наукову новизну дисертації та її значущість для подальшого розвитку теорії і практики менеджменту.

Повнота викладу положень дисертації в опублікованих роботах

Основні положення, наукові результати та практичні рекомендації дисертаційного дослідження достатньою мірою відображені в опублікованих автором наукових працях. Зміст публікацій послідовно розкриває етапи

проведеного дослідження, відображає еволюцію авторських наукових підходів і підтверджує належний рівень апробації отриманих результатів.

Опубліковані праці охоплюють ключові аспекти дисертаційної роботи, зокрема питання управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій, удосконалення організаційних механізмів взаємодії учасників міжнародних автомобільних перевезень, застосування сучасного методичного інструментарію та розвитку управлінських підходів до забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Обсяг, зміст і рівень апробації наукових результатів відповідають встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Дотримання норм академічної доброчесності

Аналіз змісту дисертаційної роботи, наукових публікацій здобувача та оформлення результатів дослідження дає підстави зробити висновок про дотримання автором принципів академічної доброчесності. Використані у роботі наукові положення, результати досліджень інших авторів, статистичні матеріали та нормативно-правові джерела супроводжуються належними посиланнями відповідно до вимог академічної етики.

Ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження не виявлено. Дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням, а сформульовані автором наукові положення, висновки та практичні рекомендації характеризуються належним рівнем наукової доброчесності та авторської самостійності.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи.

Високо оцінюючи науковий рівень дисертаційної роботи, її теоретичне та практичне значення, вважаю за доцільне висловити окремі зауваження та

побажання, які мають переважно дискусійний характер і можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

1. Запропонована автором концепція управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій має комплексний характер та ґрунтується на сучасних принципах проєктного менеджменту. Разом із тим перспективним видається більш детальне висвітлення можливостей застосування сучасних цифрових технологій, зокрема інструментів інтелектуальної підтримки прийняття управлінських рішень, під час координації взаємодії учасників міжнародних автомобільних перевезень.

2. Автором запропоновано ефективний механізм узгодження інтересів учасників міжнародних автомобільних перевезень вантажів. Водночас науковий інтерес становило б розширення дослідження шляхом розроблення методичних підходів до використання аналітики великих масивів даних та прогнозних моделей для підвищення якості стратегічного планування зовнішньоекономічних операцій.

3. Наукову цінність роботи можна було б ще більше посилити шляхом деталізації механізмів цифрової взаємодії між учасниками проєктів реалізації зовнішньоекономічних операцій, зокрема із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних платформ, електронного документообігу та інтегрованих інформаційних систем управління логістичними процесами.

4. У підрозділі 3.3 (с. 189–204) запропоновано методичний комплекс процедур аналізу чинників впливу на баланс інтересів учасників зовнішньоекономічних операцій. Поряд із безперечними перевагами запропонованого підходу, робота виграла б від наведення прикладу його апробації на матеріалах конкретного проєкту міжнародного автомобільного перевезення вантажів із покроковою демонстрацією застосування запропонованих процедур

5. Запропонований у дисертації методичний інструментарій є достатньо універсальним і має значний потенціал практичного використання. Разом із тим перспективним напрямом подальших досліджень могло б стати обґрунтування можливостей застосування гнучких методологій управління проєктами (Agile-підходів) залежно від динаміки зовнішнього середовища та специфіки міжнародних логістичних проєктів.

6. Концептуальні положення дисертації успішно апробовані щодо управління проєктами реалізації зовнішньоекономічних операцій у сфері міжнародних автомобільних перевезень вантажів. Водночас подальший розвиток дослідження доцільно пов'язати з адаптацією запропонованих підходів до функціонування мультимодальних транспортно-логістичних систем, що сприятиме розширенню сфери їх практичного застосування в умовах цифрової трансформації міжнародного бізнесу.

Наведені зауваження та побажання мають рекомендаційний характер, не знижують загальної високої оцінки дисертаційної роботи та не впливають на її позитивний висновок. Вони відображають окремі перспективні напрями подальшого розвитку наукових досліджень автора та підтверджують актуальність і наукову значущість порушеної проблематики.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Бояркіна Миколи Олексійовича на тему «Управління проєктами з реалізації зовнішньоекономічних операцій учасниками міжнародних автомобільних перевезень вантажів в умовах розбалансування їх інтересів» є завершеним, самостійно виконаним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне наукове завдання, що має важливе значення для розвитку теорії та практики менеджменту, управління проєктами, логістики й організації зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Наукові результати дисертації характеризуються належним рівнем обґрунтованості, наукової новизни, методичної цілісності та практичної значущості. Автором сформовано сучасний науково-методичний підхід до управління проектами реалізації зовнішньоекономічних операцій, який ґрунтується на інтеграції принципів стратегічного, проектного, процесного та логістичного менеджменту. Запропоновані положення й рекомендації відповідають сучасним тенденціям розвитку міжнародного бізнесу, цифрової трансформації управлінських процесів і підвищення ефективності функціонування транспортно-логістичних систем.

Важливою перевагою дисертаційної роботи є її комплексний і міждисциплінарний характер. Отримані результати не лише розширюють наукові уявлення про управління проектами реалізації зовнішньоекономічних операцій, а й створюють методичне підґрунтя для подальшого розвитку сучасних організаційних механізмів взаємодії учасників міжнародних перевезень, упровадження цифрових управлінських технологій та вдосконалення систем підтримки прийняття управлінських рішень.

Основні результати дослідження пройшли належну апробацію, достатньою мірою висвітлені в наукових публікаціях автора, впроваджені у практичну діяльність підприємств і використовуються в освітньому процесі, що підтверджує їх наукову достовірність, практичну цінність і можливість широкого використання.

За своїм змістом, рівнем наукового опрацювання, ступенем обґрунтованості положень і висновків, науковою новизною та практичною значущістю дисертаційна робота повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а також вимогам, що

висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

На підставі викладеного вважаю, що Бояркін Микола Олексійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри менеджменту і
маркетингу Кременчуцького національного
університету імені Михайла
Остроградського

Ірина ТРУНІНА

